

Anitha Ljung
Klimat- och hållbarhetssamordnare
anitha.ljung@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Strategi för energieffektivisering 2015-2020 - slutrapport

”Strategi för energieffektivisering för Trelleborgs kommun och dess bolag 2015-2020” beslutades av KF 2016-04-25 (Dnr KS 2015/695). Dokumentet har fokus på byggnader och transporter inom den kommunala sfären. Syftet är att nå mer energieffektiva lokaler för en bättre miljö, effektivare fordon och mer miljövänliga transporter samt minskad klimatpåverkan.

Denna slutrapport berättar hur långt kommunen och dess bolag kommit med de åtgärder som beskrivs i strategin och föreslår hur det utförda arbetet tas vidare i det framtida arbetet med energieffektivisering.

Sammanfattning - slutsatser

Energieffektivisering är en kontinuerlig process då det handlar om en kedja av företeelser som måste samspela för att nå bästa möjliga resultat.

Den beslutade strategin har varit till nytta. Uppföljningen visar att flera av de utpekade åtgärderna har påbörjats och i stor utsträckning genomförts.

Dessvärre har mätningar av energiförbrukning som gjorts inte varit konsekvent genomförda över tid, varför det inte finns någon sammanhängande statistik som visar om arbetet med energieffektivisering verkligen lett till minskad energiförbrukning i fastighetsbeståndet under perioden.

Vad vi med säkerhet vet, är att hela fastighetsbeståndet lider av ett genomgående kraftigt eftersatt och undermåligt underhåll som medför onödigt energiläckage, något som Trelleborg dessvärre har gemensamt med de allra flesta svenska kommuner.

Genom att gå vidare och fullfölja ett storskaligt investeringsprojekt, **Värdeskapande fastighetsförvaltning**, kan kommunen genom investeringar renovera hela fastighetsbeståndet omgående och så gott som omedelbart få avsevärt minskad energiförbrukning och därmed minskade kostnader för energiförbrukning i fastigheterna. Projektets idé är att angripa problematiken med en ny ekonomisk modell som innebär att man genom investeringar kommer till rätta med eftersatt underhåll och därmed uppnår en effektivare energianvändning för hela fastighetsbeståndet.

Bakgrund

Trelleborgs kommun har arbetat strategiskt med energieffektivisering sedan 2010 då den första strategin togs fram. 2015 beslutades om en uppdatering fram till 2020.

Syfte

Det övergripande syftet med strategin är

- att uppnå verklig energieffektivisering i kommunens verksamhet och de kommunala bolagen, som i sin tur leder till lägre energianvändning, minskad miljöbelastning och förhoppningsvis även lägre kostnader.

Att strategin tagits fram har också varit ett sätt att förhålla sig till den lag om energikartläggning som gäller företag, som trädde i kraft i juni 2014. När strategin togs fram var det oklart om denna lag gällde också för kommuner och dess bolag, en oklarhet som består än idag. Oavsett är det av samhällsekonomisk relevans att säkerställa överblick och genomförande av energieffektiviserande åtgärder.

Visioner och mål

Strategin är strukturerad utifrån fyra visionsområden;

- Förnybar energi
- Effektiv energianvändning
- Förnybara drivmedel och energieffektiva fordon
- Energimedvetna brukare.

Målet för arbetet har varit att under perioden 2015-2020 åstadkomma

- en större förståelse för energieffektiviseringens nytta och dess förutsättningar på alla nivåer inom kommunen och i dess bolag.
- en långsiktig energieffektivisering och därmed minska energianvändningens miljöpåverkan
- minskande kostnader.

Genomförande

Arbetet har bedrivits kommun- och bolagsövergripande och fokusgrupper har satts samman kring drift och underhåll, inköp samt projektering.

En handlingsplan togs fram gemensamt i syfte att uppnå målen. Handlingsplanen delades in i följande åtgärdsgrupper: övergripande åtgärder, energianvändning i byggnader, fordon och transporter, utbildnings- och informationsinsatser, upphandling samt övrig energianvändning.

2013 beslutade Trelleborgs kommun att anta utmaningen "Fossilbränslefritt Skåne 2020". (KS 2013/286) Parallellt med genomförandet av handlingsplanen har Trelleborgs kommun därför gjort specifika årliga uppföljningar som ligger helt i linje med strategins måluppföljning.

Resultat – hur har det gått?

I denna slutrapport har de 27 åtgärderna i strategins handlingsplan följts upp. De utpekade ansvariga har fått bedöma status på åtgärdernas genomförande utifrån följande variabler:

- **E = ej påbörjad,**
- **P= påbörjad,**
- **H= genomfört till hälften eller mer,**
- **G= genomförd helt/pågår kontinuerligt.**
- **"Ej relevant",** i det fall teknisk utveckling och andra faktorer sprungit förbi åtgärderna.

Ansvar för åtgärdernas genomförande fördelades på både kommunorganisationen och bolagen. Vissa åtgärder avser samtliga berörda och redovisas därför av flera ansvariga. Vissa åtgärder har också flera delmoment som redovisas som separata åtgärder. Därför redovisas uppföljning av sammanlagt 50 åtgärder.

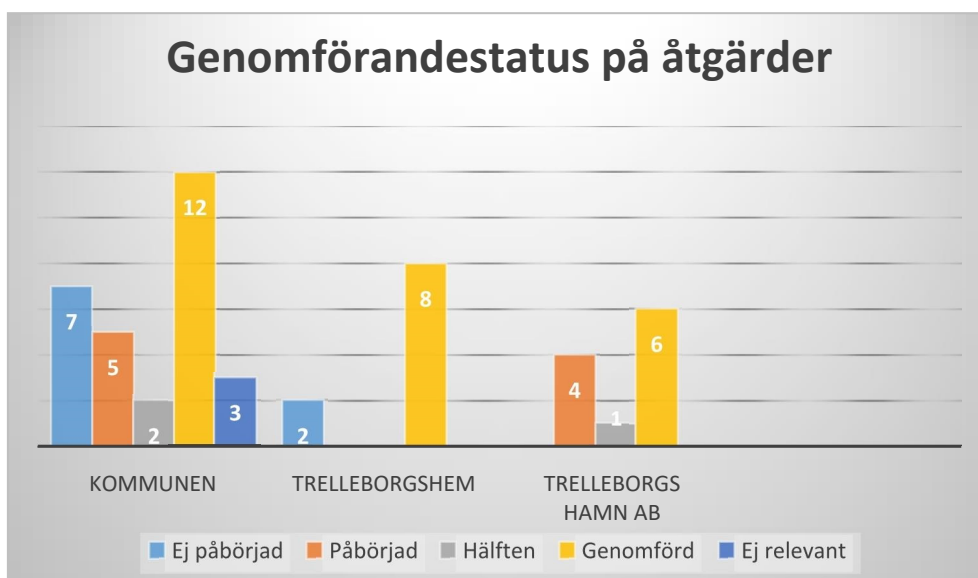
Alla svar redovisas i **Bilaga: Uppföljning: Åtgärder 2015-2020.**

Östersjöterminalen AB ingår inte i uppföljningen, då deras fastighetsbestånd varit under avyttring under en tid.

Genomförandestatus

Tabellen och figuren nedan visar genomförandestatus av handlingsplanens samtliga 50 åtgärder i december 2019, fördelade på ansvarig organisation:

	Ej påbörjad	Påbörjad	Hälften genomförd	Genomförd/Pågår kontinuerligt	Ej relevant	Totalt
Kommunen	7	5	2	12	3	29
Trelleborgshem AB	2			8		10
Trelleborgs Hamn AB		4	1	6		11
Summa	9	9	3	26	3	50

Trelleborgshem AB och Trelleborgs Hamn AB har genomfört en större andel av de åtgärder som de har ansvar för än vad kommunen gjort: 80% respektive 55% jämfört med 41%. Kommunen står dock som ansvarig för nära tre gånger så många åtgärder.

Genomförda åtgärder

Bland de 26 åtgärder som genomförts eller pågår kontinuerligt återfinns till exempel energikartläggning och energiuppföljning i byggnader.

Utöver en mindre mängd olja när det är som kallast ute, är uppvärmningsenergin numera helt fossilbränslefri i samtliga bolag och i kommunorganisationen, något som är mycket lovvärt.

När det gäller utbildning av driftpersonal har Trelleborgshem AB dedikerat en resurs i form av en driftstekniker som arbetar med enbart detta.

Kommunen har antagit en resepolicy som berättar hur vi ska resa och en årlig uppföljning av tjänsteresor genomförs sedan 2016.

Trelleborgs Hamn AB har genomfört utbildning i sparsam körning.

Gatuavdelningen och VA-avdelningen har genomfört var sin åtgärd; utbyte av ljuskällor och bättre styrning av gatubelysningen respektive utbyte av pumpar.

Ej påbörjade åtgärder

Bland de åtgärder som ej är påbörjade återfinns att utreda och ta fram s k "Gröna hyresavtal" med dem man hyr av respektive dem man hyr ut till. Detta är inget arbete som prioriterats under perioden. Det bör noteras att den ojämförligt största hyresvärden som kommunen hyr in sina kommunala verksamheter av är Trelleborgshem AB, som ju arbetar väldigt målmedvetet och aktivt med energifrågorna och som redan har grön el och fossilfri uppvärmningsenergi. Vad som återstår är att föra dialog med övriga, externa hyresvärdar/-gäster.

Att kommunicera med hyresgäster/verksamheter om byggnadens energianvändning och hur man ska bete sig som en energismart hyresgäst, det är ett resurskrävande arbete som heller inte prioriterats. En mer effektiv metod kan

vara att separera kostnaderna för lokalhyra och energiförbrukning för att skapa ett incitament för verksamheterna att hushålla med energin. Detta har dock diskuterats i ett projekt som genomförts under 2019 för att utveckla och intensifiera energieffektiviseringen med start 2020. Se mer information om detta arbete nedan.

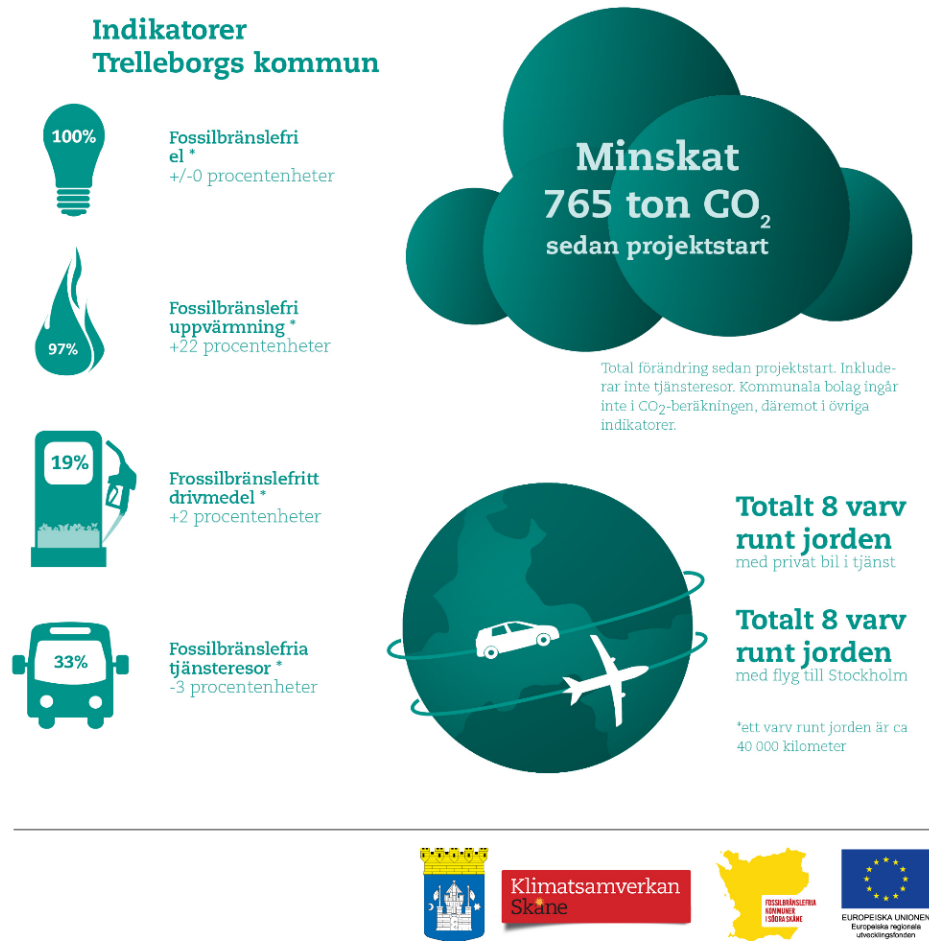
Ej heller har personal och nyckelpersoner utbildats i energieffektivisering.

Redovisning av körsträckor för kommunens fordon görs inte.

Fossilbränslefri kommun

Trelleborgs kommun har undertecknat Länsstyrelsens upprop att bli en fossilbränslefri kommun till år 2020. För att nå målet genomfördes projektet "Fossilbränslefria kommuner i Skåne 2016-2019". Den årliga uppföljningen inom projektet visar följande resultat för 2018 för kommunen och samtliga bolag:

- Uppvärmning: Vi har nått ett enastående resultat med 97 procent av uppvärmningsenergin fossilbränslefri. Numera eldar vi med biogas och fossilfri fjärrvärme och bioolja. Endast vid vissa behov av spetsenergi vid hög belastning används olja, då bioolja ibland kan vara svår att tillgå..
- El: 100 procent fossilbränslefri
- Drivmedel: 19 procent av fordonen går med fossilfri energi. Utvecklingen går åt rätt håll.
- Tjänsteresor: 33 procent av tjänsteresorna är fossilbränslefria och här finns vår utmaning eftersom trenden går åt fel håll. Dock har cykelpooler införts i verksamheterna under perioden och de cyklade sträckorna ingår tyvärr inte i statistiken.

Bilden visar indikatorer för Trelleborgs kommunorganisation och samtliga bolag 2018 gällande fossilbränslefri energianvändning i byggnader och transporter.

Hur går vi vidare?

Dessvärre har mätningar av energiförbrukning som gjorts i fastighetsbeståndet inte varit konsekvent genomförda över tid, varför det inte finns någon sammanhängande statistik som visar om arbetet med energieffektivisering lett till minskad energiförbrukning i fastighetsbeståndet under perioden. Den faktiska energianvändningen har ökat till följd av att flera nybyggnadsprojekt tillkommit, som förskola och idrottshall i Skegrie och Västervångskolan.

Projekt *Värdeskapande fastighetsförvaltning*

Vad vi vet med säkerhet är att hela fastighetsbeståndet lider av ett genomgående kraftigt eftersatt och undermåligt underhåll som medför onödigt energiläckage. Detta har vi dessvärre gemensamt med de allra flesta svenska kommuner. Många kommunala byggnader uppfördes under 1960-, 1970-, och 1980-talen och har inte fått den kontinuerliga skötsel och underhåll som krävs för att undvika energiläckage.

För att komma till rätta med denna problematik har Trelleborgs kommun under 2019 deltagit i en förstudie, initierad av Länsstyrelsen och med stöd från

Tillväxtverket, tillsammans med kommunerna Lomma, Burlöv , Lund och Osby. Projektet *Värdeskapande fastighetsförvaltning* presenterar en ekonomisk modell för hur man genom investeringar kommer till rätta med eftersatt underhåll och därmed uppnår en effektivare energianvändning för hela fastighetsbeståndet.

Genom att gå vidare och fullfölja ett sådant storskaligt investeringsprojekt kan kommunen renovera hela fastighetsbeståndet omgående och så gott som omedelbart få avsevärt minskad energiförbrukning och därmed minskade kostnader för energiförbrukning i fastigheterna.

Bilaga: Uppföljning av handlingsplan med Åtgärder 2015-2020.